

ความรู้และทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
ย่านอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ

นางสุทิน กรินทร์รากุล

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-422-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017032 117269866

KNOWLEDGE OF AND ATTITUDES TOWARDS POLLUTION OF THE ELEMENTARY
SCHOOL STUDENTS IN THE INDUSTRIAL DISTRICTS, CHANGWAT SAMUT PRAKAN

Mrs.Sutin Krintrakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-422-8

สุทิน กรินทร์ากุล : ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษของนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา ย่านอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ (KNOWLEDGE
OF AND ATTITUDES TOWARDS POLLUTION OF THE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS
IN THE INDUSTRIAL DISTRICTS, CHANGWAT SAMUT PRAKAN), อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.สำลี ทองธิว. 120 หน้า ISBN 974-579-422-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ สํารวจทัศนคติ
เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
เป็นพิษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในย่านอุตสาหกรรม จังหวัด
สมุทรปราการ โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคือ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ ซึ่งมี
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.71 และแบบสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชน ซึ่งมี
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง 0.87 ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
จำนวน 450 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษของนักเรียนเท่ากับ 19.40 จาก
คะแนนเต็ม 40 คะแนน และมีนักเรียนจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 52.00 ได้คะแนนความรู้เกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อม เป็นพิษอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 40-59 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พอใช้
2. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชนของนักเรียนเท่ากับ 4.17
จากน้ำหนักคะแนนสูงสุด 5 คะแนน และมีนักเรียนมากที่สุด คือร้อยละ 67.8 มีทัศนคติเชิงบวกต่อ
สิ่งแวดล้อม เป็นพิษ ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีทัศนคติที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการรับรู้ปัญหาและ เห็นความจำเป็น
ในการแก้ไขป้องกันสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชน
3. ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .39

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *Dr. Pichayong*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดร.สำลี ทองธิว*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

SUTIN KRINTRAKUL : KNOWLEDGE OF AND ATTITUDES TOWARDS POLLUTION OF THE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN THE INDUSTRIAL DISTRICTS, CHANGWAT SAMUT PRAKAN. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.SUMLEE THONGTHEW, Ph.D., 120 pp., ISBN 974-579-422-8

The purpose of this research was to examine the knowledge of pollution, to survey the attitudes towards local pollution, and to study the relationship between the knowledge of and the attitudes towards pollution of Prathom Suksa six students in elementary schools in the industrial districts Changwat Samutprakan. The test of student knowledge on pollution which had the reliability of .71 and the inventory concerning attitudes towards local pollution which had the reliability of .87 were used as research instruments. The sample, selected by using the multi-stage random sampling technique, consisted of 450 Prathom Suksa six students in elementary schools in the 8 industrial districts Changwat Samutprakan.

The findings of this study were as follows :

1. The mean score of the students' performance on the test was 19.40 out of 40. The majority of students or 52 per cent of the students scored 40-59 per cent which was rated fair.
2. The mean rating of the students on the attitude inventory was 4.17 out of 5. The majority of students or 67.8 per cent of the students showed positive, ie. desired, attitudes towards pollution.
3. There was positive relationship between the knowledge of and the attitudes towards pollution of the students at .01 level of significance. The coefficient correlation was .39.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ *Dr. M. S. Thongthaw*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Sumlee Thongthaw*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองฉิว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะและให้คำปรึกษาจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุบลทิกุล อาจารย์ พัทธ์วีมล เพียรล้ำเลิศ อาจารย์ ดร.ณิศา จำปาทอง อาจารย์ จำลอง โปธีบุญ อาจารย์ ปราบรมย์ ปิ่นสุวรรณ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณวรางคณา เจริญผล คุณสุนทรี สุกาญจนเศรษฐ์ คุณพันศักดิ์ สนั่นเสียง คุณยุรวัฒน์ คล้ายมงคล คุณนพดล กรินทรากุล ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พ่อคุณแม่ ขอบคุณทุก ๆ คนในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และให้กำลังใจตลอดเวลาที่ผู้วิจัย เล่าเรียนและทำวิทยานิพนธ์

สุทิน กรินทรากุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
แนว เหตุผลและทฤษฎีสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบ เขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลง เบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวความคิด เกี่ยวกับความรู้.....	12
แนวความคิด เกี่ยวกับทัศนคติ.....	14
ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	16
สิ่งแวดล้อม เป็นพิษ.....	19
บทบาทของการศึกษากับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ..	35
การจัดการ เรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ในระดับประถมศึกษา..	40
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	94
ประวัติผู้เขียน.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนตัวอย่างประชากรย่านอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ	50
2	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	59
3	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนก ตามระดับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ	60
4	จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบเนื้อหา เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษถูกจำแนกตามรายชื่อของคำถาม	61
5	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาอากาศ เป็นพิษใน ชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	64
6	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสียในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	66
7	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	68
8	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาเสียงรบกวนในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	70
9	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	71
10	จำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตาม ระดับค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชน	72
11	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ กับทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นพิษในชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6	73